

Sygn. akt VI U 172/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Lena Fremmel

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

o świadczenie rehabilitacyjne

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia (...). znak: (...)

orzeka:

zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż uznaje, że odwołująca M. M. nie jest zobowiązana do zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018r. do 7 marca 2018r. w kwocie 5.230,75 zł. (pięć tysięcy dwieście trzydzieści złotych 75/100) wraz z odsetkami w kwocie 61,80 zł. (sześćdziesiąt jeden złotych 80/100).

Sygn. akt VI U 172/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...), znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) w W. odmówił ubezpieczonej M. M. prawa do wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku w kwocie 5.230,75 zł brutto wraz z odsetkami w kwocie 61,80 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że ubezpieczona otrzymała prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 sierpnia 2017 roku do 7 marca 2018 roku, świadczenie to zostało jej wypłacone. Jednocześnie została ona pouczona o tym, że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobom uprawnionym do emerytury. ZUS podał dalej, że ubezpieczona od 1 lutego 2018 roku ma ustalone prawo do emerytury, a 3 lutego 2018 roku płatnik składek rozwiązał z nią umowę o pracę. Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, że ubezpieczonej nie przysługuje prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku, a wypłacone za ten okres świadczenie jest świadczeniem nienależnym i podlega zwrotowi z odsetkami.

(decyzja ZUS z dnia 26.04.2018r. - k. 1 akt organu rentowego)

Od powyższej decyzji M. M. wniosła odwołanie. W uzasadnieniu odwołania podała ona, że składając wniosek o wyliczenie kapitału początkowego i przyznanie jej prawa do emerytury nikt jej nie poinformował, że będzie to

skutkowało odebraniem jej świadczenia rehabilitacyjnego. Odwołująca się dodała, że środki, które otrzymała tytułem świadczenia rehabilitacyjnego już dawno spożytkowała na rehabilitację.

(odwołanie – k. 1)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie w całości. Organ rentowy powtórzył swą argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 3 - 4)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia (...), znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. przyznał odwołującej się M. M. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 sierpnia 2017 roku do 7 marca 2018 roku w wysokości 75% podstawy wymiaru.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 30.08.2017r. – k. 8 akt organu rentowego)

Odwołująca się M. M. była zatrudniona w firmie (...) do dnia 2 marca 2018 roku.

(dowód: świadectwo pracy – k. 24 – 26)

Dnia 19 lutego 2018 roku odwołująca się M. M. złożyła do ZUS wniosek o emeryturę. W treści tego wniosku zaznaczyła ona, że pobiera świadczenie rehabilitacyjne. W wyniku rozpoznania jej wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. decyzją z dnia (...) przyznał jej zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 1 lutego 2018 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jednocześnie w treści tej decyzji ZUS zastrzegł, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż odwołująca się kontynuuje zatrudnienie. Następnie decyzją z dnia 5 kwietnia 2018 roku ZUS (...) w W. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od 1 marca 2018 roku. ZUS faktycznie podjął wypłatę emerytury odwołującej się dopiero od dnia 1 marca 2018 roku.

(dowód: wniosek o emeryturę – k. 11 – 13 verte oraz akta organu rentowego, decyzja ZUS z dnia (...) – k. 14 – 15 verte oraz akta organu rentowego, decyzja ZUS z dnia (...) – k. 16 – 17 verte oraz akta organu rentowego, pismo ZUS dnia 28.11.2018r. – k. 28)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane wyżej dowody, których wiarygodność nie została skutecznie zakwestionowana przez strony w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest odwołanie od decyzji odmawiającej ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego oraz zobowiązującej ją do zwrotu wypłaconego jej świadczenia.

Zgodnie z art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. - Dz. U. z 2017 roku, poz. 1368, ze zm.; dalej jako: ustawa zasiłkowa) świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów.

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że odwołująca się miała ustalone prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2018 roku. W orzecznictwie wskazuje się zaś, że osobą uprawnioną do emerytury w rozumieniu art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jest osoba, która spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do tego świadczenia i której prawo do emerytury zostało ustalone decyzją organu rentowego, nawet jeśli prawo to uległo zawieszeniu z powodu kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy (tak SN w wyroku z dnia 24 sierpnia 2010 roku, sygn. akt I UK 41/10).

Wobec powyższego Sąd uznał, że faktycznie odwołująca się od dnia 1 lutego 2018 roku, czyli od momentu, od którego miała ona ustalone prawo do emerytury, nie posiada ona już prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. ZUS słusznie więc orzekł o odmowie przyznania odwołującej się prawa do wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku.

W tym miejscu jednak należy przejść do zasadności zobowiązania odwołującej się do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku. Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. – Dz. U. z 2016r., poz. 963, ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Definicję świadczenia nienależnego zawiera z kolei regulacja z art. 84 ust. 2 tej ustawy, gdzie wskazano, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;
- świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że odwołująca się składając wniosek do ZUS o przyznanie jej emerytury i wyliczenie jej wysokości zaznaczyła w treści tego wniosku, że aktualnie pobiera świadczenie rehabilitacyjne. Wobec tego należy zauważyć, że zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. - Dz. U. z 2018r., poz. 1270, ze zm.) jeżeli ubezpieczony pobiera świadczenie rehabilitacyjne, prawo do emerytury powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego świadczenia. Zgodnie więc z powyższą regulacją, skoro jeszcze przed złożeniem wniosku o przyznanie jej emerytury odwołująca się posiadała już ustalone prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, to ZUS decydujący w sprawie jej emerytury powinien przyznać jej prawo do emerytury dopiero za okres od 8 marca 2018 roku.

Wobec powyższego odwołująca się działając w zaufaniu zarówno do przepisów prawa, jak i do informacji uzyskiwanych od pracowników ZUS, nie mogła przypuszczać, że złożenie przez nią wniosku o emeryturę w lutym 2018 roku spowoduje konieczność zwrotu przez nią świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018 roku. Jednocześnie należy zauważyć, że odwołująca się uczciwie wskazała w treści wniosku o emeryturę, że cały czas pobiera świadczenie rehabilitacyjne. ZUS miał więc od razu informację o pobieranym przez odwołującą się świadczeniu, jednak nie poczynił żadnych dalszych kroków, aby ustalić czas, na jaki to świadczenie rehabilitacyjne zostało odwołującej się przyznane, nie przeanalizował też kwestii związanej z brzmieniem art. 100 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. ZUS w ogóle nie kontaktował się również z odwołującą się, aby tę sprawę jakoś wyjaśnić.

Podsumowując powyższe Sąd uznał, że odwołująca się nie może ponosić odpowiedzialności za zaniechania organu rentowego. Sąd miał tu na uwadze co prawda, że odwołująca się była pouczone o braku prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w przypadku ustalenia jej prawa do emerytury, ale właśnie w związku z tym pouczeniem powiadomiła ona ZUS we wniosku o emeryturę o pobieraniu tego świadczenia. Należy uznać, że odwołująca się poczyniła zadość swemu obowiązkowi, nie chciała ukryć faktu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Nie można więc odwołującej się czynić zarzutu z powodu ustalenia jej prawa do emerytury przez ZUS od dnia 1 lutego 2018 roku, bowiem to ZUS nie dopełnił swego prawnego obowiązku wskazanego w art. 100 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Odwołująca się zachowała się zaś lojalnie wobec organu rentowego i zgodnie z prawem zawiadomiła go o pobieranym świadczeniu. Nie mogła ona przewidywać, że po wypłaceniu jej całego świadczenia rehabilitacyjnego uzyska błędną i niezgodną z prawem decyzję ZUS o przyznaniu jej emerytury już od dnia 1 lutego 2018 roku. Odwołująca się nie może ponosić konsekwencji wydania niezgodnej z prawem decyzji przez ZUS. Jednocześnie odwołująca się nie wprowadziła organu rentowego w błąd, ani nie posługiwała się fałszywymi dokumentami. Wobec powyższego Sąd uznał, że zachowanie odwołującej się nie spełnia przesłanek z art. 84 ust. 1

ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wobec czego wypłacone jej za okres od 1 lutego 2018 roku do 7 marca 2018 roku świadczenie rehabilitacyjne nie jest świadczeniem nienależnym, a zatem ZUS nie może skutecznie domagać się od niej zwrotu tego świadczenia.

Warto również dodać, że ZUS zawiesił prawo do emerytury dla odwołującej się za cały miesiąc luty 2018 roku, bowiem pozostawała ona w zatrudnieniu. Jednocześnie nie otrzymywała ona za ten miesiąc wynagrodzenia za pracę, bowiem jako osoba niezdolna do pracy z przyznaniem przez ZUS wcześniej prawem do świadczenia rehabilitacyjnego, otrzymywała za ten okres to świadczenie rehabilitacyjne. Wobec powyższego zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja w istocie pozbawia odwołującą się prawa do jakiegokolwiek źródła utrzymania w lutym 2018 roku – pozbawia ją ona bowiem prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, przy jednoczesnym uprzednim pozbawieniu jej prawa do wypłaty emerytury. Takie działanie organu rentowego nie może być aprobowane, przy założeniu spójności systemu prawnego.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, zmieniając zaskarżoną decyzję w części, tj. w ten sposób, że uznaje, że odwołująca się M. M. nie jest zobowiązana do zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 lutego 2018r. do 7 marca 2018r. w kwocie 5.230,75 zł (pięć tysięcy dwieście trzydzieści złotych 75/100) wraz z odsetkami w kwocie 61,80 zł (sześćdziesiąt jeden złotych 80/100).

(...)